कृष्णाम्बरधरां नित्यां धर्मकामार्थमोक्षदाम् । एवं ध्यात्वा मकारन्तु तन्मन्त्रं दशधा जपेत्" । मातृका-न्यासेऽस्य जठरे न्यासता । काव्यादौ प्रथमं प्रयोगे दुःखं फलं "सुखमयमरथं क्लेशदुःखं पवर्गः" इ० र० टी० उक्तेः ।

म पु० मा-क । १शिवे २चन्द्रे ३चतुर्थे ब्रह्मणि एकाद० । ४यमे ५समये ६विष्णौ ७विष्णौ च मेदि० । छन्दःशास्त्रोक्ते दशगुरुके गणे "मो भूमिस्त्रिगुरुः श्रियं दिशति वः" इ० र० टी० । तस्य देवता भूमिः काव्यादौ प्रथमप्रयोगे श्रीलाभः फलम् । [क्लिष्ट मसङ्के ।

मक भूषणे गतौ च भ्वा० आ० सक० सेट् इदित् । मक्कते अम-

मक पुंन० म इव कायति कै-क अर्द्धर्चादि । शिवादितुल्ये ।

मकर पुंक्ली० मं विषं किरति कृ-अच् । १जलजन्तुभेदे अमरः स्त्रियां जातित्वात् ङीष् । स च गङ्गावाहनं कामस्य ध्वजश्च । मकराकरत्वात् २मेषादितो दशमे राशौ । तद्राशिश्च उत्तराषाढाशेषपादयुतसहितं श्रवणं धनिष्ठार्द्धञ्चेति नवपादात्मकः । तद्राशिस्वरूपादिकं नी० ता० उक्तं यथा "मृगस्वरः क्ष्माऽर्द्धरवी यमाशा स्त्री पिङ्गरूक्षः शुभभूमिशीतः । अस्यप्रजाबहुधनीरराशिरादौ चतुष्पात् विषमोदयो विट् । मकि-वज् पृषो० मकं भूषणं राति ददाति रा-क । ३निधिभेदे निधिशब्दे ४६८ पृ० दृश्यम् । [कारे वर्णभूषणे ।

मकरकुण्डल पु०मकराकृति कुण्डलं कर्णभूषणम् । मकरा०

मकरकेतन पु० मकरः मकरचिह्नितं केतनं ध्वजो यस्य । कन्दर्पे हेमच० मकरकेत्यादयोऽप्यत्र ।

मकरध्वज पु० मकरो ध्वजोऽस्य । कामदेवे अमरः ।

मकरन्द पु० मकरमपि द्यति कामजनकत्वात् दो-अवखण्डने क पृषो०सुम् ।१पुष्पमधौ अमरः । २कुन्दवृक्षे च ३किञ्जल्के न० राजनि० ।

मकरन्दवती स्त्री मकरन्द+वाऽस्त्यस्य मतुप् मस्य वः ङीप् । १पाटलायाम् शब्दच० २मधुविशिष्टे त्रि० ।

मकरन्दिका स्त्री "रसैः षड्भिर्लोकैर्मसनसजा गुरुर्मकरन्दिका" इ० र० टीकोक्ते जनविंशत्यक्षरपादके छन्दोभेदे । [भेदे भा० भी० ६८ अ० ।

मकरव्यूह पु० मकर इव व्यूहः । मकराकारे सैन्यनिवेशन-

मकरसंक्रान्ति स्त्री ७त० । मकरे राशौ रवेः १संक्रमणे २तदुपलक्षितपुण्यकालोपलक्षिते च दिने ।

मकराकर पु० ६त० । मकरे हेमच० । [करभेदे शब्दच० ।

मकराकार पु० मकरस्येवाकारः फले यस्य । (काँटाकरमचा)

मकराक्ष पु० रावणपक्षस्थे राक्षसभेदे रामा० युद्धा० १७अ० ।

मकराङ्क पु०मकरोङ्को यस्य ।१कामदेवे २मकरभेदे अजयपालः

मकरालय पु० ६त० । समुद्रे मकरावासादयोऽप्यत्र ।

मकरासन न० रुद्रयामलोक्ते पूजाङ्गे आसनभेदे "मकरासनमाख्यं वायूनां सम्प्रकारत्वात् पृष्ठे पादद्वयं बद्धा हस्ताभ्यां पृष्ठबन्धनम्" ।

मकरीप्रस्थ पु० मकर्यां उपलक्षितः प्रस्थः । यदा कदाचित् मकरीसम्बन्धे प्रस्थे वानौ वर्त्मा० अस्य नाद्युदात्तता ।

मकष्टु पु०ऋषिभेदे तस्यापत्यं युवा० ढक् । माकष्टवेय तदपत्ये पुंस्त्री० ।

मकार पु० म+स्वरूपे कार । मस्वरूपे वर्णे । मकारादिर्वर्णो यस्यास्तस्य अच् । मद्यमत्स्यमांसमैथुनस्वरूपे मकारादिवर्णयुक्ते तन्त्रोक्ते पदार्थपञ्चके । [रूपकां० ।

मकुट न० मकि-भूषणे उट पृषो० । शिरोभूषणे मुकुटे त्रि-

मकुति स्त्री मकि-उति पृषो० । शूद्रयाजने त्रिका० ।

मकुर पु० मकि-उरच् पृषो० । १दर्पणे २वकुलवृक्षे ३कुलावदण्डे ४वल्मीकायाञ्च हेमच० ।

मकुल पु० मकि-उलच् पृषो० । १मुकुले २वकुलवृक्षे शब्दरत्ना० ।

मकुष्टक पु०मकि-भूषायां उ-पृषो०मकुं भूषां स्तकति प्रतिरुन्धि स्तक-अच् सुषामा०मत्वम् । वनवृक्षे (सुगनि)राजनि० ।

मकुष्ठ पु० मीयते मा-उ कुत्सितं तिष्ठति स्था-क अलुक्स० मत्वम् वर्ण० ।।व्रीहिभेदे "मकुष्ठो मातको माही वक्रपित्तकरो लघुः । वातिलश्चाम्बुरः पाके कफिलश्चरनाशनः" भावप्र० । २मद्गुगामिनि त्रि० । स्वार्थे क । ३वनवृक्षे

मकूलक पु० मकि-उलच् पृषो० संज्ञायां कन् । १दलीवृक्षे अमरः । २मुकुले रमानाथः ।

मक्क गतौ भ्वा० आ० सक० सेट् । मक्कते अमक्किष्ट मम्क्के ।

मक्कल्ल पु० मूत्ररोगभेदे "प्रजातायाञ्च नार्यां कृच्छ्रशरीरायाश्चीर्णैरविशोधितं रक्तं वायुना तद्वेगेनातिसंरब्धं नाभेरधःपार्श्वयोर्वस्तौ वस्तिशिरसि वा ग्रन्थिं करोति । ततश्च नाभिवस्त्युदरशूलानि भवन्ति सूचीभिरिव निस्तुद्यते भिद्यते दीर्यते इव च पक्वाशयः । समलादाध्मानसुदरे सूत्रसङ्गश्च भवतीति मक्कल्लक्षणम्" सुश्रुतः ।

मक्कूल न० मक्क-उलच् । शिवाजतुनि शब्दर० ।

मक्कोल पु० मक्क-बा० ओल । खटिकायां त्रिका० ।

मक्ष रोषे संघाते च भ्वा० पर० अक० सेट् । मक्षति अमक्षीत् ।

मक्षवीर्य्य पु०मक्षं संहतं वीर्यं यस्य । ५म० पियालवृक्षे राजनि० ।